Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՏԵՏՐԱԿ

Մէ վարդարանին · որ ասա-
ցեալ լինի ՚ի պատիւ ամենապա-
րունհոյ Մ. Ծածնին ·

Խորհրդածութիւն ամենայն Ռօզարին,
այսինքն Վարդարանին :

Ռօզարն՝ այսինքն վարդա-
րանն, ՚ի մէջ ուղղափառ-
ուաց՝ ոչ այլ ինչ է, բայց եթէ պսակ-
ին՝ կամ հիւսուած հոգևոր՝ բա-
նիւք խորհրդականօք յաւետարա-
նէ քաղեցելովք, երբեմ վարդիւք
բաղհիւսեալ, զոր կուսին կուսա-
նաց մօրն մեր մատուցանեմք · զի
հիւսուածն կմ պսակն յառկայէս
՚ի գլուխ կուսանաց դնի առ ՚ի
զարդ : Այդ վարդարանն հիւսի
հնգեակ կրկնութեբ տէրունական ա-
ղօթից, և յիսնեակ կրկնուբ հրեշ-
տակական ողջունատուութեն :

21562 34699

Ուստի վարդարանն երիցս կրկնել բաղկանայ զթիւ հարիւր և յիսուն ողջունատուութեց, ըստ թուոյ դաւթեան սաղմոսացն · յորմէ և ընտրեալն զայն վարդարան՝ անուանեցին սաղմոսարան երանուհւոյ կուսին :

Հնգիցս 'ի վարդարանի կրկնեմք զաղօթսն տէրունական, զի զհնգեցունց վիրացն քրիստոսի նորոգեսցուք զյիշատակ : Եւ տասն ողջունատուութեն հրեշտակական առ իւրաքանչիւր հայր մեր յարեմք, զի յուշ լիցին մեզ տասնաբանեայ պատգամքն այդ : Իսկ 'ի բոլոր վարդարանի անդ յիսնեակ կրկնութեն առնեմք ողջունի, զի զլիակատար ներումն մեղաց, որ յիսնեակ թուով յոբելինին 'ի հին գիրս նշանակի, 'ի ձեռն բարեխօսութեն երանուհւոյ կուսին՝ արդեամբք տէրունեան չարչարանացն ընդունիցիմք : Բայց որպէս զի մերք աղօթողին մի վրիպեսցին 'ի պտղոյ դորա, որովհետև դժուարին երբեք յայնչափ կրկնու-

թիւն

Թէև նոյն քանից՝ անզբաղ մտադրել, բարեպաշտօրէն կարգեցաւ, զի իւրաքանչիւր վարդարան հնգեակ խորհրդածութբ կատարեսցի, որոց 'ի խոկումն զբաղեցին միտք, մինչ բերանն զբանսն արտասանիցէ:

Առ առաջին վարդարան՝ նշանակեալ են հնգեքին խնդութիք ամենամք սրբամօրն՝ հնգեակ տասնեկօք բաղհիւսեալք, որովք լցաւ երանուհին յուրախալի տնօրէնութիւն քնի:

Որք են այսոքիկ:

Աւետումն տէրունական ներմարմնութեն:

Այցելութիւն եղիսաբէթի:

Ծնունդն քնի:

Ընծայումն քնի 'ի տաճարն:

Գիւտ մանկանն յսի 'ի մէջ վարդապետաց:

Յերկրորդում վարդարանի լինի յիշատակ հնգեցունց տնօրէնութեանց չարչարանացն քնի:

Ո՛րք են այսոքիկ ։

Աղօթելն և ըմբռնումն տեառն ՚ի պար-
տիզին ։
Ձաղկումն տեառն ։
Պսակումն Ք̃ի փշովք ։
Բառնալն Ք̃ի զխաչն ։
Խաչելութիւն Ք̃ի ։
Յերրորդում վարդարանի յառաջ
բերին հնգեքին փառաւորական
տնօրէնութիւնքն՝ կատարեալք յետ
մահուանն Ք̃ի ։

Ո՛րք են այսոքիկ ։

Յարութիւն տեառն ։
Համբարձումն նորին յերկինս ։
Գալուստ հոգւոյն սրբոյ ՚ի մարիամ
և յաշակերտսն ։
Վերափոխումն երանուհւոյ կու-
սին․ և Պսակումն նորին ։
Յորոց յայտ է բազմապատիկ օ-
գուտ կիրառութեան վարդարանիս․
այսինքն, զի առաւել նորոգի յիշա-
տակ սոյն տնօրէնութեանց կենացն Ք̃ի,
և երանուհւոյ կուսին, և գլխա-
ւոր մասանց հաւատոյ ։ Եւ այս

հա-

համառօտ կրթութ այնչափ առա_
ւել օգտակար է առ ամենեսին ·
որչափ առաւել դիւրին է կիրա_
ռութ սորա քան զգրոց · զի հնար
է՛ի կիր արկանել զսա նաև այնց ,
որք ոչ գիտեն զդպրութին , և կու_
րաց , և՛ի ձի և՛ի կառս հեծելոց ,
և՛ի խաւարի նստելոց :

Բայց ոչ երբէք պարտ է զմոռա_
ցութի արկանել զտնօրէնութեանս ,
զորովք միտ և ուշ մեր պատաղե_
լոցն են , թէև 'ի սկզբան անդ_
դժուարին թուիցի միշտ 'ի մտի ու_
նիլ զայնս : Այլ զի սակաւ աւուրց
վարժութին զնմ դիւրացուցանէ :
Այո՛ թէ թէև ինչ է տասնեակ կրկ_
նութի , բայց բազում մտաց ցըն_
դուն բերէ , և տաղտկութ , թէ ոչ
առ իւրաքանչիւր տասնեակ , զմի
'ի տնօրէնութեանց 'ի ձեռն առնու_
ցուս : Եւ թէ զխորհրդածութի
նոցա զանց արասցես , վերջացեալ
գտանիս 'ի փրկաւէտ 'ի քաղցր յի_
շատակէ տնօրէնութց կենացն քոյ ,
և մարիամու :

Եղանակ դիւրին՝ առնելոյ զվարդապարանն ։

Որպէս զի դիւրաւ և զգուշագոյն
կարող լիցին բարեպաշտքն զաւա-
քեղեալ խորհրդածութիւս պահել
'ի մտի՝ յառնել զվարդարանն , օրի-
նակ իմն յոյժ դիւրին և պատշաճա-
կան յայսմ վայրի առաջի արկցուք։
Յառաջ քան զսկսանիլն զտասա-
նեակ ինչ , զտնօրէնութիւնն զոր
խոկալ ունիս յայնմ , համառօտիւ
բե՛ր 'ի միտ , զի ապա պահեսցես
'ի մտի մինչև յաւարտ տասանեկին ։
Յետ այսորիկ 'ի սկսանիլն զտէրու-
նական աղօթս , դի՛ր թէ կաս ա-
ռաջի ա̃յ որպէս հօր · և 'ի սկսա-
նիլն զհրեշտակական ողջունաւոր-
ութեանն , առաջի երանուհւոյ կու-
սին որպէս մօր · զի խորհուրդ քո
զնոքօք պատաղեալ՝ մի տատանես-
ցի աստ և անդ ։ Կամ՝ զմտաւ ած ,
թէ շրջիս յայն տեղիս , ուր տնօրէ-
նութիւնքն այնոքիկ կատարեցան , և
դի՛ր թէ կաս անդ , որպէս եթէ
այնք առաջի աչաց քոց լինէին ։

Եւ

Եւ զայս դիւրին իմն է առնել ա-
խորժմամբ ոգւոյ և զգայութ, որ-
պէս երբեմն յորժամ պարապորդ
գտանիմք, համարիմք զմեզ յածիլ
ը̃ մ̃մ եւրոպիա, և տեսանել զզար-
մանալիս, կամ շրջիլ 'ի զմիւռնիա,
'ի բիւզանդիա, 'ի յամիթ, և 'ի բե-
րիա, կամ յայլ հեռաւոր տեղիս,
յոր և միտք մեր ձգիցին:

Եւ այր ոմն իմաստուն և բարե-
պաշտօն, որ զամս աւելի քան ըղ-
վաթսուն ունէր սովորութ առնել
զվարդարանն յամ օր, ասէ զանձ-
նէ, թէ ոչ եգիտ եղանակ լաւա-
գոյն քան զայն՝ զոր արդ ասացաք:
Որ և յաւարտ իւրաքանչիւր տաս-
նեկի իբրև 'ի զուարթութէ սրտին
յայսոսիկ բանս բերկրութ զեղոյր:
Այսինքն է յաւարտ առաջնոյ տաս-
նեկին ասէր: Տասն հազարեցս օրհնէ-
ցէն պչէզ հոյս մայր փառաւորեալ մա-
րիամ, և այլն: Եւ յետ երկրորդի
տասնեկին ասէր: Քսան հազարեցս
օրհնէացէն պչէզ. և այլն: Սոյնպէս և
զկնի երրորդին, չորրորդին, և
հին-

Հինգերորդին աճէր․ զորս գտցես յիւրաքանչիւր կարգի՝ պատշաճական վայելչական օգտակար և բերկրական բանիւք յօրինեալ։

Թէ ո՞ր ձայն՝ յո՞ր օր պարտ իցէ ասել։

Արդ՝ յաւուր կիրակէի և հինգշաբաթի՝ 'ի դէպ է խորհել զտնօրէնութիւնս երրորդ կարգի, որք փառաւորականք ասին։

Յաւուր երկուշաբաթի և երեքշաբաթի և շաբաթու, զտնօրէնութիւնս առաջնոյ կարգի, որք ուրախականք անուանին։

Իսկ 'ի չորեքշաբաթի և յուրբաթի՝ զտնօրէնութիւնս երկրորդ կարգի, որք տրտմականք կոչին։

Խրատ, յաղագս նորոգն ասելոյ զամենայն վարդարանն։

Արդ նախ քան զսկսանիլ զամենայն վարդարանն, գրեցից զերծանողացդ դիտել։ Զի ում որ յեղ-

բայ

քոյրակցութիւն գրեալ է ամենայն
վարդապետին, պարտի յիմում ա-
ւուր առնել զնոյն վարդապետն. և
թէ ոչ բովանդակ զհարիւր յի-
սուսն, գոնեա տասցէ միայն զյի-
սուսն՝ ըստ իւրաքանչիւր աւուրն
խորհրդոյ և խրատու. զոր յառա-
ջակայդ գրելոց եմք: Ապա թէ ոք՝
և յիմում աւուր ոչ կարիցէ առնել,
՚ի յուրբաթու, ՚ի շաբաթու, և
՚ի կիրակէի պարտի առնել. որով
հետև գրեալ է յընկերակցութիւն
նոյն վարդապետին. զի մի զրկիցի ՚ի
շահաւէտութենէ անտի նոյն:
Եւ դարձեալ յառաջ քան զսկսա-
նիլ վարդապետին տասցէ զխրատ
իմն պետանի առ այս, թէ որպէս
պարտ իցէ առնել զնոյն վարդապետն,
այս է: Թէ եղբարք իցեն տասա-
ցողքն, և թէ քորք, լիցին յերկու
դասս: Եւ ապա այն որ խոհեմ
թուի, և հմուտն իցէ ՚ի մէջ պա-
տրաստ եղեալ եղբարցն, նա ըստ
պատշաճի աւուրցն՝ զխորհուրդ բա-
նին տասցէ, թէ վասն որոյ իրաց

րեցէ խունկալն . և այլքն ջերմեռանդ_
դապէս խունկարկեցեն զ'ի նմանէ առա_
ջել բանին : Եւ ապա սկսեալ խո_
նեմ եղջերին այն թէ դասակցօքն .
Եւ ասասցէ զհայր մեր որ յերկինս .
մինչև ցայն տեղին որ ասէ . որպէս
յերկինս և յերկրի : Եւ ապա միւս դա_
սակիցքն սկսեալին ասել . զհաց մեր
հանապազորդ, մինչև 'ի վերջն ուր
ասի . ամէն :

Եւ ապա այն որ զհայր մերն սկը_
սաւ, սկսեալ նաև զողջոյն ջեր մա_
րիան, և ասասցէ մինչև ցայն տեղին
որ ասէ . և օրհնեալ է պտուղ որովայ_
նի քո յս : Եւ 'ի միւս կողմն ասիցեն .
սրբուհի մարիամ մայր այ . մինչև 'ի վերջն,
որ ասէ . և 'ի ժամու մահու մերոյ . ա_
մէն : Եւ այսպէս ասելով աւարտես_
ցեն զաստուածական ողջոյնն զայն :
Եւ ապա սկսեալին զեկեղ տաս_
նեակն և նա որ զխորհրդոյն ա_
ռաջ յառաջն, կրկին նա [illegible]
խունկալն խորհրդոյն , [illegible] զհայր
մերն նա սկսեալ որ [illegible] զհայր
մերն ասաց : Եւ զողջոյն [illegible] և նա

ըոր_

սկսեսցի, որ նախ զուրջուհիւն ասաց:
Եւ այսպէս դաս առ դաս ասասցեն մինչև աւարտեսցի վարդարանն :

Ապա թէ միայնակ իցէ աղօթօղն, զամենայնն ինքն պարտի ասել, որպիսի որ և իցէ :

Նաև առ դիւրագոյն խոկումն մէջ խորհրդոյն, այլ ումն դիտումն, և բարեպաշտ ուսուցանէ զկերպ ինն դերադանց · զոր և ջերմեռանդն ոք եթէ կամեսցի կարէ առնել · այսինքն՝ յիւրաքանչիւր տասնեակս ողջունի մինչ ժամանիցէ անդ՝ օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս · խոկասցէ զբանն ինչ · զոր օրինակ, ՚ի խոկման խորհրդոյ ուրախութեան յառաջնում տասնեկի խոկասցէ զայս, զոր կոյսդ յղացար: Յերկրորդում · զոր յայցելութեն տարար · Յերրորդում · զոր կոյսդ ծնար: ՚Ի չորրորդում, զոր ՚ի տաճարին ընծայեցեր: ՚Ի հինգերորդում, զոր ՚ի տաճարին գտեր:

Նմանապէս ՚ի խոկման խորհրդոյ

չարչարանացն, յառաջնում տաս_
նեկի խոկացէ զայս, որ վասն մեր
պչրփոռնս արեան հոսեցաւ:
Յերկրորդում. որ վն̅ մեր ծաղրեցաւ:
Յերրորդում. որ վն̅ մեր փշօք պսակեցաւ:
՚Ի չորրորդում. որ վն̅ մեր զխաչն եբարձ:
՚Ի հինգերորդում. որ վն̅ մեր խաչեցաւ.
Նոյնպէս և ՚ի խոկման խորհրդոյ
փառաւորութեան, յառաջնում տաս_
նեկի խոկացէ զայս. որ յարեաւ ՚ի
մեռելոց:
Յերկրորդում. որ համբարձաւ յեր_
կինս:
Յերրորդում. որ զհոգին ած̅ առաքեաց:
՚Ի չորրորդում. որ կոյսն վերափոխեցաւ:
՚Ի հինգերորդում. որ կոյսն ՚ի յեր_
կինս պսակեցաւ:

Խորհուրդք ամենասբ վարդարանին
Որ յաղագս ուրախութեան սբ ածած-
նին. և վասն ծննդեան քսի։
Եւ ասասցեն յաւուր երկուշաբաթի։
Երեքշաբաթի, և շաբաթու։ Ասես-
ցես այսպէս։

Մի՛ հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք՝ և
խորհիմք զառաջին խորհուրդն
ուրախութեան ամենասուրբ վարդա-
րանին։ Զի յորժամ ամենա-
կարողն ած՝ քաղցրացաւ աշ-
խարհիս, և կամեցաւ փրկութի
առնել մարդկան, նախ առա-
քեաց զգաբրիէլ հրեշտակա-
պետն. որ ետ ողջոյն կուսին
մարիամու, և յղացաւ 'ի հոգ-
ւոյն սրբոյ։ Հայր մեր, որ յեր-
կինս ես. սբ եղիցի անուն քո.
եկեսցէ արքայութի քո. եղիցին
կամք

կամք քո որպէս յերկինս՝ և յերկրի։
Փոխ. Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր. և թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. և մի՛ տանիր զմեզ ՚ի փորձութի՛, այլ փրկեա՛ զմեզ ՚ի չարէ. զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն, և փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնորհօք, տէր ընդ քեզ. օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս։
Փոխ. Սրբուհի մարիամ մայր այ բարեխօսեա՛ վս մեր մեղաւորացս՝ այժմ և ՚ի ժամու մահու մերոյ. ամէն։

Նս յառաջին տասանց ողջունեցին տասանալէս։

Տասն հազարեցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, տէր հրեշտակք և

և հրեշտակապետք, և ընդ հա-
նուր ոգիք երկնայնոյ պալա-
տին : Ընդ որոց յուսամք ըզ-
քեզ երբեմն տեսանել և պատ
ուել յերկինս . ամէն :

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-
հիմք զերկրորդ խորհուրդն
ուրախութեան ամենասուրբ վար-
դարանին : Զի յորժամ ՚նը
կոյսն լուաւ զձայնն գաբրիէ-
լի, և յղացաւ ՚ի հոգւոյն սրբոյ,
փութապէս գնաց ՚ի լեռնա-
կողմն . և էջ ՚ի քաղաքն յուդայ
և եմուտ ՚ի տունն զաքարիայ,
և ետ ողջոյն եղիսաբեթի :

Հայր մեր, որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Նուէրք երկրորդ տասանց ողջոյ-
նիցն տասանցս :

Բա՛ն հազարիցս օրհնեա-
ցեն զքեզ կոյս մայր փա-
ռաւ

ուսուրեալ մարիամ, ամ՟ն ընդ
նահապետօք՝ և մարգարէք,
անմեղ մանկունք, ընդ յոհան–
նէս մկրտչին. և ամ՟ն սր՟բք հնոյ
կտակին: Ընդ որոց յուսամք
գտեալ երբեմն տեսանել՝ և
պատուէլ յերկինս. ամէն:
Մի հայր մեր, և տասն ող–
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր–
հիմք զերրորդ խորհուրդն ու–
րախութե ամենամբ փառա–
բանելին: Զի իբրև եհաս ժա–
մանակ ծնանելոյ տիրամօրն,
ծնաւ անճառաբար զորդին մեր
յ՟ս ք՟ս 'ի բեթղեհէմ հրէաս–
տանի՝ 'ի քաղաք դաւթի՝ 'ի
մսուրն անասնոց. յայնժամ
հրեշտակք յերկնից իջեալ եր–
գեցին. փառք 'ի բարձունս ա՟յ
և յերկիր խաղաղութի, 'ի մար–
դիկ հաճութի:
Հայր մեր որ յերկինս:

Ող–

Ողջոյն քեզ մարիամ։

Սա~ ղէնէ երրորդ տասանեկ ողջու-
նիցն տասանէս ։

Երեսուն հազարիցս օրհնես-ցեն զքեզ կոյս մայր փառաւո-րեալ մարիամ. ա՛մ ն՛ք առա-քեալք, աշակերտք տ՛ն, աւե-տարանիչք. և ա՛մ մարտիրոսք փառաւորեալք։ Ընդ որոց յու-սամք զքեզ երբեմն տեսանել և պատուել յերկինս. ամէն։ Մի հայր մեր, և տասն ող-ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-հիմք զչորրորդ խորհուրդն ու-րախութե ամենանբ վարդա-րանին։ Օ ի յորժամ տ՛րն մեր յ՛ս ք՛ս եղև քառասնօրեայ, և լցան աւուրքն սրբութե, ըստ օ-րինացն մովսէսի, ածին զյ՛ս ՚ի տաճարն սողոմոնի՝ յանդիման առնել տ՛ն. և սիմեւոն ծերու-նին էառ զնա ՚ի գիրկս իւր,

և

Չ.5662
328699

տ̃րն մեր յ̃ս ք̃ս եղեւ երկոտա-
սան ամաց. տարան զնա ծը-
նօղքն իւր 'ի տաճարն. եւ կո-
րուսին զմանուկն յ̃ս. եւ յետ
երից աւուրց գտին զնա 'ի մէջ
վարդապետաց, որ նստեալ
հակաճառէր ընդ ն̃մ. լսէր 'ի
նոցանէ, եւ ուսուցանէր վասն
արքայութե̃ ա̃յ ։

Հայր մեր որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Եւ ապա հինգերորդ պատարագ ող-
ջունելոյն ասասցես ։

Յիսուն հազարիցս օրհնեա-
ցեն զքեզ կոյս մայր փա-
ռաւորեալ մարիամ, ա̃մ ս̃ք.
աննա մայր քո, եւ մարիամանունք
ազգականուհիք քո, եւ բա-
րեկամուհիք մագդաղենա-
ցին, եւ մարթա. եւ ա̃մ սրբու-
հիք, կուսանք, այրիք, եւ ա-
րամբիք ։ Ընդ որոց յուսամք
զքեզ

եւ օրհնեաց զն՟մ տեսելով. արդ՝
արձակեա՛ զծառայս քո տ՟ր ըստ
բանի քում ՚ի խաղաղութի՟։

Հայր մեր որ յերկինս։

Ողջոյն քեզ Մարիամ։

Եւ յետ հորդորդ պատանց ող Ջոսնեցն
սատասցես։

Բաւաստան հաղարկցս օրհ-
նեսցեն զ.քեզ կոյս մայր
փառաւորեալ Մարիամ, ա՟մ ոք
խոստովանող.ք, եպիսկոպո-
սունք, վարդապետք, միան-
ձունք, անապատականք, կու-
սանք, այրիք, և ամուսնա-
ցեալք։ Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս. ամէն։

Ա՝ի Հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն Մարիամ ասեմք. և խոր-
հիմք զհինգերորդ խորհուր-
դըն ուրախութեան ամենայնը
վարդարանին։ Զի յորժամ
տ՟րն

զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս. ամէն:

Եւ յետ այսորիկ ասա՛:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգ-
ւոյն սբյ:

Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ողջլեր Թագուհի մայր ողոր-
մութե, և այլն:

Գտե՛ս 'ի վերջին տետրակիս, որ
գրեալ կայ եւք տարօքն:

Խորհուրդք ամենասուրբ Չարչարանացն:

Որ յաղագս ցաւակցութե ամենասուրբ
ածածնին. և զի սբ չարչարանացն է:

Եւ ասասցեն յաւուր չորեքշաբաթու,
և ուրբաթու: Սկսանելով այսպէս:

Քս լեալ Հնազանդ մինչ մեր
մահուչափ և մահու խաչի:

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ աւեմք, և
խորհիմք զառաջին խորհուրդ-

չար-

չարչարանացն քոց: Զի յոր-
ժամ մերձեցաւ ժամանակ չար-
չարանացն քոց, էառ ընդ իւ-
րեան զպետրոս զյակովբոս և
զյովհաննէս, և ել՚ի լեառն
ձիթենեաց. և առանձինն ե-
ղեւ, աղօթեցաւ Հայր, ասե-
լով. Հա՛յր եթէ հնար ինչ իցէ,
անցո՛ զբաժակս զայս յինէն:
Հայր մեր, որ յերկինս ես. սր̃
եղիցի անուն քո. եկեսցէ ար-
քայութի̃ քո. եղիցին կամք քո՝
ոպ̃ յերկինս՝ և յերկրի:
Ժող. Զհաց մեր հանապազորդ
տո՛ւր մեզ այսօր. և թող մեզ
զպարտիս մեր, ոպ̃ և մեք թո-
ղումք մերոց պարտապանաց.
և մի՛ տանիր զմեզ՚ի փորձութի̃,
այլ փրկեա՛ զմեզ՚ի չարէ. զի
քո է արքայութի̃՝ և զօրութի̃,
և փառք յաւիտեանս. ամէն:
Ողջոյն քեզ Մարիամ, լի շնոր-
հօք,

հօք, Տր ընդ քեզ . օրհնեալ
ես դու 'ի կանայս, և օրհնեալ
է պտուղ որովայնի քո յս :
ձյն . Սրբուհի մարիամ մայր
այ՝ բարեխօսեա՛ վս մեր մեղա-
ւորացս՝ այժմ և 'ի ժամու մա-
հու մերոյ . ամէն :

Այս յառաջարկէլ պատանոյն ողջունեցն
[illegible] :

Տասն հազարից օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ մարիամ, ամ հրեշտակք
և հրեշտակապետք, և ըհա-
նուր ողջք երկնայնոյ պալա-
տին : Ընդ որոյ յուսամք ըզ-
քեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս, ամէն :
Ո՛ հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-
հիմք զերկրորդ խորհուրդ չար-
չարանացն քոց : Օ՛ի յորժամ
քն՝ 'ի պարտիզին աղօթէր, յու-

դաս

դաս մի յերկոտասանիցն գնաց
և մատնեաց զնա Հրէից ․ իսկ
Հրէայքն առեալ զգունդս՝ի քա֊
հանայապետիցն , տուսերօք և
բրօք եկին , կալան և կապեցին
զՅս․ և տարան՝ի յատեան՝ առա
ջի պոնտացւոյ պիղատոսի , առ֊
՚ի խաչել զնա վ՜ս մեղաց մերոց։
Հայր մեր , որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Աւ հինգ երրորդ փառաւորեալ ողջա֊
նեցն առաջնես ։

Բռան հազարիցս օրհնես֊
ցեն զքեզ կոյս մայր փառաւո֊
րեալ մարիամ ․ ա՜մ սր՜ք նահա֊
պետօք և մարգարէք ․ անմեղ
մանկունք ․ ընդ յովհաննէս մկր֊
տիչն ․ և ա՜մ սր՜ք հնոյ կտա֊
կին ։ Ընդ որոց յուսամք զքեզ
երբեմն տեսանել , և պատ֊
ուել յերկինս ․ ամէն ։
Մի հայր մեր , և տասն ող֊
ջոյն

ջոյն Մարիամ առեալք. և խոր-
հիմք զերրորդ խորհուրդ չար-
չարանացն քո՛ց : Օ՜հ յորժամ
տ̃րն մեր յս̃ քս̃ եկաց յատեանն
պիղատոսի , և յետ բազում
հարցափորձուեցն՝ զինուորքն
պիղատոսի փշեղէն պսակ կազ-
մեցին , և եդին 'ի գլուխն քո՛.
և յորժամ ուրկին , արիւնն
գայր յերեսն 'ի վայր վ̃ս մեղաց
մերոց :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ Մարիամ :

Եւ ապա երրորդ տասանց ողջու-
նից ասասցես :

Երեսուն հազարիցս օրհնեա-
ցեն զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ Մարիամ, ա̃մ սուրբ առա-
քեալք , աշակերտք ո̃ն . աւե-
տարանիչք . և ա̃մ մարտիրոսք
փառաւորեալք : Ընդ որոց յու-
սամք զքեզ երբեմն տեսանել

և

և պատուել յերկինս . ամէն ։
Մ՚ի Հայր մեր , և տասն ող֊ջոյն մարիամ ասեմք . և խոր֊հիմք զչորրորդ խորհուրդ չար֊չարանացն քո ։ Ո՜վ յիսուս բա֊զում գանից և նախատանացն՝ ծանր խաչափայտ կազմեցին , և եդին ՚ի վերայ ուսոյն քո . և տարան ՚ի գողգոթա առ ՚ի խաչել զնա վ՟ն մեղաց մերոց ։
Հայր մեր , որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Եւ հինգերորդ տասնեակ ողջունեցն ասասցես ։

Քառասուն հազարիցս օրհ֊նեսցեն զքեզ կոյս մայր փա֊ռաւորեալ մարիամ , ամ՟ սր՟ խոստովանողք , եպիսկոպո֊սունք , վարդապետք , միան֊ձունք , անապատականք , կու֊սանք , այրիք , և ամուսնա֊ցեալք ։ Ընդ որոց յուսամք զ֊

 քեզ

քեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս. ամէն:

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք. և խոր-
հիմք զհինգերորդ խորհուրդ
չարչարանացն քոց: Ի յոր
ժամ զտէրն մեր յ̃ս ք̃ս 'ի վերայ
խաչին տարածեցին, զձեռսն
և զոտսն բևեռեցին, և բարձ-
րացուցին 'ի վե՛ր խաչին, յայն-
ժամ խաւար եղև ընդ ամե-
նայն աշխարհ. արեգակն, և
լուսինն խաւարեցան. վէմք
պատառեցան. և բազում սր-
բոց գերեզմանք բացան. և
մարմինք ննջեցելոց սրբոց յա-
րեան: և յիններորդ ժամուն
աղաղակեաց յ̃ս 'ի խաչին. ա̃ծ
իմ ա̃ծ իմ, ընդէ՞ր թողեր զիս.
և խոնարհեցոյց զգլուխն, և
աւանդեաց զհոգին առ հայր:
և իջուցեալ զմարմինն տեառն

'ի

՚ի խաչէն՝ եդին ՚ի գերեզմանի։
Հայր մեր, որ յերկինս։
Ողջոյն քեզ Մարիամ։
Եւ զհինգերորդ տասնեկաց ող-
ջունից ասասցես։

Յիսուն հաղարիցս օրհնեա-
ցեն զքեզ կոյս մայր փա-
ռաւորեալ Մարիամ, ամ սբք,
Աննա մայր քո, և Մարիամունք
ազգականուհիք քոյ. և բա-
րեկամուհիք՝ մարգարէուհ-
յին, և Մարթա. և ամ սրբու-
հիք, կուսանք, այրիք և ա-
րամբիք։ Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս. ամէն։

Եւ յետ այսորիկ ասա։
Փառք հօր, և որդւոյ, և հոգ-
ւոյն սրբոյ։
Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն։
Ողջ լեր թագուհի մայր ո-

զօրութեան . և այլն ։

Պնէ՛փ ՚ի վերջին տետրակէս ։

Խորհրդարար անճառն Հարսնարանին ։
Որ յաղագս փառաւորութեան ամենա_
ծնէին . և վն յարութեանն քոյ ։
Զաւ աստուածեն յատուր Հերանէեր . և
Հնդգամեայն ։ Սիրանս երկուս ապաշխարելոց ։
Ծ յօղնեց կեա՛ նայեցայ ։
Յու՛ տր յընկերեալ կեա՛ փութան ։
Փառք Հօր ։ Այժմ և միշտ ։
Ալէլուիա ։

Մի՛ Հայր մեր, և տառն ող֊
ջոյն մարիամ ասեմք՝ և
խորհիմք զառաջին խորհուրդ
փառաւորութեան քոյ ։ Ով է յոր֊
ժամ զորն մեր յՏր քն եղեն ՚ի
գերեզմանի , յերրորդ աւուր֊
ըն լուսանալ միաշաբաթին ,
իբր ամենակալ զօր֊
թեամբ յարեաւ ՚ի մեռելոց . և
երևեցաւ մարիամու . և այլն
եր֊

երկոտասան առաքելոյն ամե-
նեցուն. և դրօշն փակելովք
եմուտ առ աշակերտսն՝ և ասէ
խաղաղութիւն ընդ ձեզ:

Հայր մեր, որ յերկինս ես. սբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո, ոպ յերկինս՝ և յերկրի:

Ժող. Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր. և թող մեզ զպարտիս մեր, ոպ և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. և մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ: զի քո է արքայութիւն, և զօրութիւն, և փառք յաւիտեանս, ամէն:

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնորհօք. տր ըն քեզ. օրհնեալ ես դու 'ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քոյ յս:

Ժող. Սրբուհի մարիամ մայր

ոյ՝ բարեխօսեա՛ վս մեր մեղա-
ւորացս՝ այժմ և ՚ի ժամու մա-
հու մերոյ, ամէն։

Եւս յաւարտել տասանց ողջունիցն
ասասցես։

Տասն հազարիցս օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ մարիամ, ամ հրեշտակք
և հրեշտակապետք, և ը հա-
նուր ոգիք երկնայնոյ պալա-
տին։ Ընդ որոց յուսամք ըզ-
քեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս, ամէն։

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-
հիմք զերկրդ խորհուրդ փա-
ռաւորութեն քոյ։ Որ յետ
յարութե իւրոյ քս տրն մեր
դաւուրս քառասուն շրջեցաւ
՚ի վր աշխարհի. և ապա իւր
ածայինն ամենակարօղ զօրու-
թեն համբարձաւ յերկինս։

և

Եւ նստաւ ընդ աջմէ այ հօր ։

Հայր մեր, որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Եւ չինէ երրորդ տասանեկ ողջու-
նիցն տասնեկս ։

Ըսամն հաւատարեցս օրհնես- ցեմ զքեզ կոյս մայր փառաւո- րեալ մարիամ, ամ սբք նահա- պետաք և մարգարէք. անմեղ մանկունք. որք յոլհամանես մար- տիրքն. և ամ սբք հնոյ կտակին ։ Ընդ որոց յուսամք զքեզ եր- բեմն տեսանել, և պատուել յերկինս, ամէն ։

Մի հայր մեր, և տասն ող- ջոյն մարիամ ասեմք. և խոր- հիմք զերրորդ խորհուրդ փա- ռաւորութեն քսի ։ Զի յոր- ժամ քս համբարձաւ յերկինս, առաքեաց զխոստացեալ հոգին սբ ՚ի վր առաքելոցն. և առա- քեալքն լցան հոգւովն սրբով. և

գնացեալ քարոզեցին ընդ ամ
աշխարհս զնո արքայութեն նոյ :
Հայր մեր, որ յերկինս :
Ողջոյն քեզ մարիամ :
Ա— շխե երրորդ տասանց աղօթա—
նոցն սաղմոս :

Յորեսուն հազարից օրհնեա— ցեն զքեզ կոյս մայր փառաւո— րեալ մարիամ, նմ սուրբ առա— քեալք, աշակերտք նն. աւե— տարանիչք. և նմ մարտիրոսք փառաւորեալք : Ինդ որոյ յու— սամք զքեզ երբեմն տեսանել և պատուել յերկինս, ամէն : Մի հայր մեր, և տասն ող— ջոյն մարիամ ասեմք. և խոր— հիմք զչորրորդ խորհուրդ փա— ռաւորութեն քո : Օ ի խորհ եհաս ժամանակ վախճանելոյ տիրամօր կուսին, առաքեաց նրն մեր յն քս զգաբրիել հրեշ— տակապետն, որ եբեր զբրա— բիոն

քրոն ծաղկէն մարիամու ա̃ծա-
ծնին, մեծարելով զնա՝ ի յերկ-
նային առագաստն, որ է ար-
քայութիւն երկնից. զի վերա-
փոխեցաւ նա յերկինս ։

Հայր մեր, որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Եւ ըսկսե չորրորդ տասնեկ ողջու-
նեցն ասասցես ։

Քառասուն հազարից օրհ-
նեսցեն զքեզ կոյս մայր փա-
ռաւորեալ մարիամ, ա̃մ ս̃բ
խոստովանողք, եպիսկոպո-
սունք, վարդապետք, միան-
ձունք, անապատականք, կու-
սանք, այրիք, և ամուսնա-
ցեալք. Ընդ որոց յուսամք ըզ-
քեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս, ամէն ։

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասասցէք. և խոր-
հեսցէք զհինգերորդ խորհուրդ

փառաւորութեանն քոյ ։ Ո՛ ի
յորժամ սուրբ կոյսն փոխե-
ցաւ յերկինս, յայնժամ հայրն
ած՝ և որդին միածին՝ և սբ
հոգին ած՝ կազմեցին զԹագ,
և եդին՝ ի գլուխ տիրամօր կու-
սին մարիամու. և պատուեցին
զնա անմահական Թագիւն, և
նստուցին՝ ի վերայ լուսեղէն
աԹոռոյ. և կոչեցաւ Թագու-
հի երկնի և երկրի. որ է բա-
րեխօս առ տր մեր, և մե
ամ ողորմութ քրիստոնէից ։
Հայր մեր որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։
Եւ կնքէ հինգերորդ տասանց ող-
ջունից ասասցես ։
Յիսուսն հազարիցս օրհնեա-
ցեն զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ մարիամ, ամ սբք. աննա
մայր քո, և մարիամունք ազ-
գականուհիք քոյ, և բարեկա-
մու-

ստուերք մաղթաղեղնացին , և
մարթա . և ամ սրբուհիք , կու-
սանք , այրիք , և ապաշխարողք :
Ընդ որոց յուսամք գտել եր-
ջանիկ ուրախանալ՝ և պսակուել
յերկինս . ամէն :

Եւ յետ այսոցիկ ասա :

Փառք հօր , և որդւոյ , և հոգ-
ւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ , և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Եւ ապա ընթերցեալ աղօթս ընդ-
[illegible]
հանապազ :

Ողջ լեր Թագուհի մայր ո-
ղորմութեան , կեանք , քաղց-
րութիւն և յոյս մեր՝ ողջ լեր :
Առ քեզ վերաղաղակեմք աքսորե-
ցեալ եւայի որդիքս : Առ քեզ
յոր հառաչեմք հեծեծելով ,

և ողջացեալ յայսմանէ արտա-
սուաց վայրէ։ Ա՛րդ ուրեմն
ո՛վ փաստաբան մեր, դարձո՛
առ մեզ զողորմածագունեղ
հայեցուածս քոյոց աչաց։ Եւ
զՅ͞ս զօրհնեալ պտուղ որովայ-
նի քո յետ այսր աքսորականի
վայրիս ցո՛յց մեզ. ո՛վ համեղա-
բարոյ, ո՛վ գթած, ո՛վ քաղցր
կոյս մարիամ։ Աղօթեա՛ վ͞ս
մեր ս͞բ ա͞ծածին. զի խոստա-
մանցն ք͞ի արժանաւորեսցուք։
Գթած հայր ս͞բ տոմինիկոս.
յիշեսջիր զգործս քո, և կա՛ց
առաջի վեհագոյն դատաւո-
րին՝ վ͞ս ժողովրդոց քոց աղքա-
տաց. ամէն։

Կշ։ Արժանացո՛ զիս գովել
զկոյս օրհնեալ։
պտխ։ Եւ տո՛ւր ինձ զօրութիւն
ընդդէմ թշնամեաց քոց։
Աղօթ։ Բարեխօսեա՛ վ͞ս մեր երա-
նե-

նեղի ս̅բ հայր դոմինիկոս :

պտս : Զի արժանի լիցուք խոստ մանցն ք̅րի :

ժողվ : Փրկեա տ̅ր զծառայս, և զաղախնայս քո :

պտս : Ա̅ծ իմ զյուսացեալս ՚ի քեզ :

ժողվ : Լեր մեզ տ̅ր աշտարակ հզօր :

պտս : Յերեսաց թշնամւոյն :

ժողվ : Տ̅ր լուր աղօթից իմոց :

պտս : Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ :

Աղօթեսցուք :

Զմաղթանս ծառայից քոց Լուր ողորմած տ̅ր · զի որք ժողովեալ եմք կատարել զյիշատակ վարդարանի երանուհւոյ կուսին մարիամու ա̅ծածնին · նորին բարեխօսութ̅բն զերծեալ լիցուք այժմ ՚ի նեղութենէ · ամէն ·

Ած ամենակալդ՝ խնդրեմք ի
քէն պարգևեա՛ մեզ, ով տր ՚ի
մեղաց մերոց, որովք ծանրա-
ցեալ եմք մերձ յընկղմիլ, օժան-
դակութբ երանելւոյն դոմի-
նիկոսի հօրն մերոյ խոստովա-
նողին քոյ, և սրբոյն գրիգո-
րի լուսաւորչին մերոյ՝ յարու-
ցեալ կանգնեսցուք. ամէն։
Ամենակալդ և մշտնջենաւոր
Ած. յորոյ ձեռակերտ կան ամ
իշխանութիւնք, և ամ իրաւունք
թագաւորութեց, հայեաց յօգ-
նութի քրիստոնէից. զի ազգն
անհաւատից, և հերձուածո-
ղաց, որք իւրեանց գազանու-
թեն խրախտան, աջով քոյին
կործանեսցին մանրեսցին. ամէն։
Նայեա՛ տր ՚ի մաղթանս մեր.
և սպասաւորեա՛ զձեռնասցեալս
ծառայից քոց ՚ի յաջողուածս, և
՚ի փրկութի, զի զերծեալք փորձանաց

Տեա

ճանապարհիս այս , և կեցո՛յց
միշտ պաշտպանեսցես քոյին
օգնականութեամբ . ամէն :
Արձակեա՛ Տր զհոգիս ամ հա-
ւատացելոց ննջեցելոց՝ յամ
կապից յանցանաց . զի յարու-
ցեալ ՚ի մէջ սրբոց քոց , փառա-
ւորեսցին ՚ի յաւիտենական փառսն
քսիւ տռ մերով . ամէն :
Ըծայլին օգնականութեամբ միշտ
ծնայցէ ՟Է մեզ . ամէն :
Ողջոյն Թագուհի երկնաւո-
րաց . մայր Թագաւորին հրեշ-
տակաց , ով Մարիամ ծաղիկ
կուսանաց , որպէս զվարդ և
զշուշան սիրուեամ զաղաչանս մեր
առաջի որդւոյ քոյ վն փրկու-
թեան հաւատացելոց . ամէն :
Օրհնեսցէ զմեզ օրհնուհի կոյ-
ս Մարիամ հանդերձ գթած
ծնուածովն իւրով . ամէն :

Պերճաբանութեան առ Երանուհի
կոյսն Մարիամ ։

Մեծ ունի ծառայս սոյ և երանուհե-
ւոյ կուսին Մարիամու՝ աղաւթել
յոյժ [illegible] աղաչել զմայրն ողորմու-
թեան, ցուցանել նմա՝ թէ պարտական ենք
կարելի յոյս [illegible] ՚ի [illegible] առա-
նել, որ լինելոց նմա [illegible] հաճոյ՝
և ընդունելի. [illegible]
[illegible] ՝ և Ջերմեռանդութեան նոյնոյ
կուսին ծառայելոյն նմա [illegible]
[illegible] ։ Ես [illegible] ՝ [illegible] և
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
թեան, և այլոց կողմանց՝ [illegible]
եղև [illegible] ՚ի [illegible] [illegible]
երևեցաւ նմա [illegible] [illegible] ,
և [illegible] ։ Ուստի հաճոյ եղև ինձ
[illegible] իմ սիրելի, [illegible] .
[illegible] ՚ի [illegible] ։

[illegible]

Աղերս գերասանէր, որ չէր ինչ այն-
պէս համար, եւ ընդունելի աստուծոյ
են, որպէս ընծայեցելն ինչ՝ սա 'ի գոհա-
նալ պարգեւաց Երրորդութեան՝ յաղագս
անհասանելի շնորհացն, որոյ ընկալաւ
'ի ժամու վերափոխման իւրոյ յերկինս։
Ո՛րչափ նախ 'ի հօրէն յաւիտենա-
կանէ ծննդայայսմ շնորհապարգեւութե
Եկեղեցի ընծայեալ Երրորդութե 'ի վեր քան
զամ զատս անհուն երանաւ շնորհօքն։
Սրբոյ՝ 'ի յորդորեալ օծեալ գե-
րագոյն իմաստութե 'ի վեր քան զամ
Հրեշտակական ձայն։
Սրբոյ՝ 'ի Հոգւոյն սրբոյ լցեալ սաս-
տիկ սիրով. որք չէ հնար ասել ձա-
ռել, կամ ըմբռնել։ Բայց ո՛չ Զեր-
մեռանդ սիրելի են, այնպէս պար-
գեւօք ձանաչեմ զեա անհնար Երրոր-
դութե. Մինչ որ յաւիտենան ոչ այլ
ինչ համբ, Եւայն ԵՄԷ ծառայողք
զանազան ոՏ նր մշտնջենաւոր օրհնու-
թե, եւ գոհաբանութե։ Աղ զոր

մ որ

ա՛ որ ցանկայ յառաջնորդել լինել ՚ի
փրկութեան իւր, եւ անպարապելոյս տեսանել
զզօրաւոր պաշտպանութեան իմ. եւ ան֊
տանել, թէ ընդունելոյ է զշնորհն,
զոր յինէն խնդրէ, եթէ եղէ այն հաւ֊
ճառոր առ փրկութեան իւր յառաջադիմա֊
կան, կամիմ զի ՚ի ժամանակս անկելոյ եր֊
կեր զարգացէ հօրն յառաջադիմականի, եւ
տեսանէ զմի հայր մի, եւ զմի ողջոյն,
եւ զմի ճառ հօր՝ յարգելոյն զինն զա֊
զութ.

Ողորմութեամբ քով՝ հայր
յաւիտենական հանդերձ
ամ֊ն զաւրաւք երկնայնոց, ամե֊
նեցուն եւ մեզ. եւ անդրաստանեա
զոհանամ զքեն ՚ի կողմանէ
ամենաբարձրաւրհնութեան
նախերեցելոյ զամենայն [illegible]
զաւրս ամ֊ն հոգեւորաց, եւ զոր֊
թեցն արարելոց նոցա. եւ
կրակէս յաղագս այնորիկ էր֊
խանութեան որով ձախագու֊

ցէր

ցեր զնա՝ մեծապատուեալ յեր-
կինս ։

Աղ բարեաւ զՏէրատեն խոնարհաբար եր-
կրպագութե՛ ասելով զՏն հայր մեր, եւ
զՏն ողջոյն, եւ զՏն ծառայ հօր, որպէս
'ի Հերոյ. սաղսացէ այսպէս ։

Երկրպագանեմ քեզ՝ որդի
յաւիտենականն, համբարձ
Տն դասուց երկնայնոց, Տյդ
խնամ, եւ Տնոց, այլեւ փրկչիդ.
եւ անհնարապէս գոհանամ զքեն
'ի կողմանէ ամենաերանուհւոյ
կուսին մօր քոյ ամենասուրբեցե-
լոյ՝ յաղագս Տն շնորհաց, եւ
բարութեանց արարելոց նմա.
եւ յատկապէս յաղագս այնո-
զինչ ծայրագոյն խնամատութե՛,
որով բուսապարդեցեր զնա՝ մե-
ծապատուեալ յերկինս ։

Աղ բարեաւ զՏէրերկրպագութեամբն, որ-
պէս 'ի Հերոյ՝ ասելով զՀայրն մեր...

և ողողջոյնն, և պչտասր հօրն · ա-
սասցէ ։

Երկրպագանեմ քեզ՝ ամե-
նասուրբ Հոգի մխիթարիչ,
Այդ իմում, և ո՜նոյ · և անդրա-
ւապէս գոհանամ զքէն, հան-
դերձ ամ խմբիւն երկնայնով,
անուանս ամենօրհնեալ կու-
սին քոյ ամենասուրբեցելոյ՝ յա-
ղագս ամ շնորհաց, և բարու-
թեան առաքելոցն ամին · և յառ-
ջակայս՝ յաղագս այնորիկ կա-
տարելագործեցի, և ածայնոյ
սիրոյն · որով բորբոքեցեր զնո-
րին ամենասուրբ, և ամենամաք-
քուր սիրտն՝ 'ի ծառն ամենա-
փառաւոր վերափոխման նորա
յերկինս · և ես ի[illegible]
քար մաղթեմ՝ ի քէն ամե[illegible]
քոյոյ ամենապատուական հա-
սնուլ, առնել ինձ շնորհ թո-
ղութիւն մեղաց իմոց ծանրա-
գոյն ·

գունից՝ յառաջնոյ կիտէն, յու-
րում կարացի մեղանչել՝ մինչև
ցայս առաջիկայ ժամս յմնէն
գործելոց․ յաղագս որոց ցա-
ւիմ անչափապէս՝ հանդերձ
առաջադրութե̃ յանձն առնու-
լոյ մանաւանդ զմահ, քան թէ
մերստին վշտացուցանելոյ երա-
բէք զհանդիսաւորհութիւնդ
ա̃ծային։ Նաև վասն գերազան-
ցագունեղ արդեանցն, և գօ-
րաւորագունեղ պաշտպանու-
թե̃ նոյնոյ հարսին քոյ ամենա-
սրբելոյ՝ հայցեմ՝ ի քէն, շնոր-
հել ինձ, (և այս առաւել անչէր)
զպատուական կանխագունեղ պար-
գեւն շնորհաց քոց, և սիրոյդ
ա̃ծայնոյ․ տալով ինձ զլուսա-
ւորութիւն զայնմանիկ, և զօր-
նութիւն յաւիտենականս, որովք
նախատեսութիւն քո յաւիտենա-
կան յառաջագոյն սահմանա-

րեաց

ընաց կամիլ զնա փրկել, և առ
ինքն ածել ։

Նա— ջերմոյ տաղաչէ երեք անգամ դզնե-
դանեալ աղօթս ։

Սրբուհին Մարիամ, և ամ սրբք
ոյ բարեխօսութեամբ վասն մեր
առ Տր, զի արժանի լիցուք մեք
՚ի նմանէ օգնել, և փրկել՝
ամէն ։

ԵՀ— նոյն երանեալն նոյան ։

Մեծապատուեմ զքեզ, կոյս
ամենասրբուհի. Թագու-
հի երկնից, տիրուհի և իշխա-
նուհի ընդհանուր աշխարհաց. Ա-
յարգեմ զքեզ իբրև զդուստր
հօրն յաւիտենականի, և
զմայր որդւոյ նորին միածնի
բանին, և իբր զհարսն հա-
ճոյականեք հոգւոյն սրբոյ. Տ-
տարածեմ առ քո մեծի վայե-
լէ

եկլուէ փառաց քոց, հանդերձ ամբք, եւ մեծագոյն խոնարհութեամբ մաղթեմ՝ ՚ի քէն, փառս այնր ամենայնոյ սիրոյն, որով եղեր մեծապէս ձոխացուցեալ՝ եւ առատացեալ ՚ի վերափոխելդ յերկինս, առնել ինձ զայսչափ շնորհս՝ եւ զօգտութիւն ընդունելոյ զքեզ ՚ի ներքոյ ապահովութեան, եւ ամենահաստատուն պաշտպանութեան քոյ, եւ գրելոյ զիս ՚ի թիւ անուանց ամենաերջանիկ եւ բարեբախտ ծառայից քոց՝ զորս կըրես ՚ի կրծի քում կուսականի քաղցրաբերին: Ամենայց, մայր՝ եւ տիրուհի իմ ամենագութ, ընդունեսջիր զայս աղօթս իմ եւ ամենայն սիրոյս: Նա ընկալ զմիտս, զյիշողութիւն, զկամս, [illegible] ամ զօրութիւն՝ եւ զզգայութիւնս ներքինս եւ արտաքինս

Ընկա՛լ զաչս իմ, զականջս,
զբերանն, զձեռս՝ և զոտս իմ։
և ուղղեա՛ զնոսին ըստ բարե-
հաճութեան որդւոյ քո, զի զի-
տեմ ես յում շարժմունս նո-
ցին՝ տալ նմա զփառս անվախ-
ճանս։ Եւ ժամն այնր իմա-
ստութե՛, որով պայծառացոյց
զքեզ նոյն անհնարինելն որ-
դին քո, աղաչեմ զքեզ՝ և ա-
ղերսեմ, զի ընկալցիս մի իմ
զոգիս և զպայծառութի մտացս.
առ 'ի ձայնակցել բարեացն զիս,
և զմեղս իմ. զոչինչ զոյն իմ.
և մանաւանդագոյնս զանկիրթե-
ւն զոյոյ իմոյ. այսինքն զտա-
մունս հոգւոյ, և զցանկութիւնս
մարմնոյ. առ 'ի կարող լինել ըս-
տանել զնոսին, և աղաւաղեալ-
ցինեն. և ես զհոգս մի ձայնա-
կից լիցի զգաստանակցութիւն դե-
րակոյնոյ լծակցութեան, և զեր-
գին

ղին բաղխմունսն դատարանիս և յայտնիս ։ Նաև յարտկապաղես՝ ոճ մայր ամենագթած, կողկողագին աղաչեմ զքեզ, զի առընկալցիս զձայն իմ զշնորհս (այս անգամ ։)

Նաև ասա այս երեք անգամ ։

Սուրբդ կոյս եղական․
հեզ քան զամենեսեան․
զմեզ ՚ի մեղաց զատեա՛․
հեզս, ողջախոհս արա ։

Աղօթեսցուք ։

Սրբեա՛, աղաչեմք տէր, յանցանաց ծառայից քոց․ զի որք քեզ հաճոյանալ գործովք մերովք ոչ զօրեմք, միջնորդութեամբ ծնողի որդւոյ քոյ տն մերոյ փրկեսցուք․ նովին տր մերով յսիւ քսիւ․ ամէն։

Օրհնեսցէ, և պահպանեսցէ

զմեզ ամենակարօղ և ողորմած
տէրն , հայր՝ և որդի՝ և հոգին
սբ . ամէն ։

ԱՀ Շարական պաշտօնատէր երգեն . որ ա-
ընձայեցն ժէժ յատ պետական նաև . և
շնորհապարտութէ 'ի ՔՀ ի շնորհաց պարգե-
ւանէից ։

Վն բարի մահուան ։

Ուսոյց երանուհի կոյս ածա-
մայրն սրբուհւոյն մեքթիլ-
տեայ կուսին զներքոյ գրեալ
կերպս ողջունելոյ զնա յամ ա-
ւուր 'ի պատիւ ամենասբ եր-
րորդութեն , և խոստացաւ նմա՝
թէ պահելով զնոյնս , լինելոց
էր նմին այցելու 'ի մահուանն
նորա ։

ԱՀ Մեծագոյն նաև զԱրարչն 'ի ժամու և 'ի
մահուան ընդհանրապետութէ մահուանն . և

յետ

յետ աւետեաց պատարագին ողջոյն քեզ
մարիամ , ասա այսպէս ։

Ո՛վ տիրուհի իմ սրբուհի մարիամ. որպէս հայրն մեծ ամենակարողութեամբ իւրով արար զքեզ կարողագունեղ. այսպէս՝ աղաչեմ զքեզ, լեր ինձ առընթեր ՚ի ժամու մահուան ՚ի բաց մերժելով յինէն զամենայն կարողութիւն հակառակ ։

Յետոյ՝ վերափոխման պատարագին ողջոյն քեզ մարիամ, ասասցես այսպէս ։

Ո՜վ տիրուհի իմ սրբուհի մարիամ. որպէս որդին Աստուծոյ արար զքեզ արժանի այնքան մեծանալոյ, և պայծառութեան, մինչ զի լուսաւորես զբոլոր երկինս. այսպէս՝ ՚ի ժամու մահուան լուսաւորեա՛, և զօրացո՛ զոգի իմ. զի մի զարհուրեցայց ի

մոլորութենէ, կամ՝ ՚ի տգիտութենէ իմեքէ։

Մերձեալս՝ ընդ նմին առեալ զերրորդ ողջոյնն մեծաւ հրաւիրանաւ, ասասցես։

Ո՛վ տիրուհի իմ սրբուհի Մարիամ. որ զհոգին սուրբ եհեղ ՚ի քեզ լիապէս զաստուածայինն սէրն, այսպէս դու ՚ի մահուանն հեղ յիս զքաղցրութիւն նորին սիրոյն, յորմէ լինի համեղասցի ամենայն դառնութիւն. ամէն։

Ողջոյն, և ողջունատուութիւն առ ամենաերանեալն հոգին։

Մեծարեմ, և սիրեմ, և ողջունեմ զքեզ յամ սրտէ՝ ո՛վ ամենամաքուր կոյս զերկրպագ[illegible]ւոր մայր ածն իմոյ. և մատուցանեմ քեզ զանչափ գոհութիւն վն ամ բարերարութեանց եղելոց առ իս

առ ի քոյին միջնորդութե՛ յայսմ
գիշերի, և 'ի բոլոր ժամանակս
կենաց իմոց: Նաև այսօր յանձն
առնեմ զիս բոլոր քում մայր-
ական գթութե՛, և զօրաւոր
պաշտպանութե՛. ոպ̃ զի ա̃մ
խորհուրդք և բանք իմ լիցին
'ի պատիւ՝ և 'ի փառս միած-
նի որդւոյ քո, և 'ի փրկութ̃ի
հոգւոյ իմոյ՝ և մերձաւորաց
իմոց: Ով կոյս ամենաբարե-
գութ, աղաչեմ զքեզ այսօր՝
և միշտ յա̃մ վտանգից հոգւոյ,
և մարմնոյ. ամէն:

Ողջ լեր թագուհի, մայր ո-
ղորմութե՛. կեանք, քաղց-
րութի՛ և յոյս մեր, ողջ լեր: Առ
քեզ հառաչեմք հեծեծելով,
և ողբալով յայսմ հովտի ար-
տասուաց: Արդ ուրեմն, ով
փաստաբան մեր, դարձո՛ զայս
ողորմութեան քո առ մեզ, և

ցոյց մեզ զնին այսր աքսորա-
նաց զպտուղն որովայնի քոյ
զՅս՜։ Ով գթած, ով բարե-
բարոյ․ ով քաղցր կոյս Մա-
րիամ․ ամէն։

Աղօթք առ պահապան հրեշտակն։

Ո՜վ սրբ հրեշտակ պահապան
և առաջնորդ իմ․ աղաչեմ
զքեզ, հաճեաց լինել ածել
՚ի մտի իմ․ որպէս զի մի երբեք
որով և իցէ փորձութբ՟ անցից
զպատուիրանօք տ՟ն իմոյ՝ և մի
կորուսից զանէր ն՟ր․ այլ քոյին
օգնականութբ՟, և խնամարկու-
թբ՟ փախչելով միշտ ՚ի վատ-
թար կենակցութեց, և յայլ
ամ՟ պատճառէ մեղաց, և կեն-
ցաղավարելով միշտ ընդ բարի
անձանց և ընդ բարեպաշտ ծա-
ռայից ա՟յ, հասից յաղթութե
ընդդէմ աշխարհի, և մարմ-
նոյ․

նոյ. և զկնի այս ողորմելի կե-
նացս, եղիցի ածեալ 'ի քէն 'ի
յաւիտենական արքայութիւն
Քսի մերոյ Հօր որ ընդ որդւոյ՝
և ընդ հոգւոյն սրբոյ կենդանի
է, և թագաւորէ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Աղօթք առ սուրբն, որ է յատուկ բա-
րեխօսն քո:

Ո՛վ սուրբ (այս անուն.) փառաւո-
բան, և ամենաօրհնելի խնա-
մակալու իմ. ողջունեմ, և յար-
գեմ զքեզ յոյժ սրտէ. և գո-
հանամ զՏեառնէ; որ զքեզ յայս-
քան փառս ընտրեալ է. և
օրհնութիւնք իւրովք նախաժա-
մանեալ քեզ. աղաչեմ զքեզ
ջերմեռանդութեամբ՝ և մեծապա-
նօք համարիլ զիս յանձնեցել
քում զօրաւոր միջնորդութեան,
ընդունելով զիս իմ յոյժ տնէ
մեր-

մերմէ զթողութի մեղաց իմոց ,
և զա̄ծային շնորհս նր̄ · այլև
զյարատեւութի 'ի նմին մինչև
'ի վախճան ։ Դարձեալ աղա-
չեմ զքեզ , տանիլ միշտ 'ի մ̄տ
իմ զխնամս · և ազատել զիս
յամ̄ վտանգից , և 'ի պատճա-
ռաց գայթագղեցուցանելոյ զիս ·
և միջնորդես ընդունել վասն
իմ յա̄ծայնոյ հանդիսավեհու-
թենէն զշնորհս , զոր մի՛ տեսից
ես զմահ՝ յառաջ քան թէ
իցեմ զինեցեալ ս̄բ խորհր-
դովք եկեղեցւոյ , և թարց ա-
ռաջինկայութեան ամենամաք-
րուհւոյ կուսին՝ և քոյ · որ-
պէս զի յետ սատեայց արժա-
նի եղեց 'ի ձեռն չարչարանաց
յս̄ի ք̄սի տ̄ն մերոյ , և մի̄-
նորդութե̄ քոյ՝ ուրախանալ
'ի մերին պատասխին 'ի միասին
ընդ քեզ , և ընդ ամենայն ե-

րա

բանեւ լեզուացն արքայութեան ․
ամէն ։

Պատասխանատուրականն յորդորակ ամե-
նայն անձանց

ՄԵՐԻԵՄՈՒ։

Եթէ զերկինս խնդրես ով
դու ,
կարդա՛ զանունն Մարիամու ։
Զի զՄարիամ կարդացողին ,
բացեալ լինի դուռն երկնայ-
ին ։
Յանունն Մարիամու ցնծան ,
զուարթութիւնք , եւ երկնայինք
համայն ։
Դժոխք , երկիր , ծով , հե-
թերք դողան ,
բայց քրիստոնէայք ուրախա-
նան ։
Մեղք , եւ խաւար՝ ի բաց փախ-
չին ,

ախտ ,

ախտ, ցաւք, և վէրք ՚ի մկտանն։
Վերեաց ոտնակայք լուծա-
նին,
և նաւաստեաց՝ ծովք հան-
դարտին։
Յանուննն Մարիամու ցնծան,
զուարթունք, և երկնայինք
համայն։
Դժոխք, երկիր, ծով, հէ-
թերք դողան։
բայց քրիստոնեայք ուրախա-
նան։
Փառք Մարեմայ դստերն հօր,
և ՚ի նմանէ ծնելոյն մօր։
Հոգւոյն սրբոյ հարսին հըզօր,
՚ի յաւիտեանս. ոչ մէն մի օր։
ամէն։
Յանուննն Մարիամու ցնծան,
զուարթունք, և երկնայինք
համայն։
Դժոխք, երկիր, ծով, հէ-
թերք դողան,

բայց

բայց զերկնաւորեայք ուրախա-
նան ։

Աղօթք ։

Ապաւէն 'ի նեղութե է անուանն Մարիամայ, ամ ասեմք՝ որ ջերմեռանդութբ զնա կար-դայ ։

Տուն ։ Եղիցի անուն ամեներա-նուհւոյ և միշտ փառաւորեալ կուսին Մարիամայ օրհնեալ ։
Պէտ · Յայսմհետէ մինչև յա-ւիտեան ։

Աղօթեսցուք ։

Ով, որ կամեցար՝ զի ամենե-րանուհւոյ մարեմայ մօր միածնի որդւոյ քոյ՝ անուն կո-չեսցի Մարիամ, որ է փառա-ւոր և ամենաքաղցր անուն ։ Շնորհեա՛ քաւիչ, զի զորոյ ա-նուանն պատուեմք յերկրի · ըն-

նորա

Նորա խնամածուին պգասացուք
յերկինս , քնի՛ տէր մերով ·
ամէն ։

Գովեալ, և բարձրացուցեալ
լիցի յարաժամ, ընդ անուա՛նն
քոյ անուանն մարիամ ։

ՎԵՐՋ ։